

حکومت ساسانیان

بهرام چوبین قهرمانی که با دوازده هزار نفر سپاه سی صد هزار نفری خاقان را شکست داد

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۹ آذر ۱۳۹۲ ۴۰ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

بهرام چوبین فرزند بهرام گشنسب از یکی از هفت خاندان ممتاز ساسانیان و مردی از اهل ری بود و به علت بلندی قد و عضلانی بودن اندام به این نام معروف شد. در زمان او که مصادف با ۵۸۸ میلادی بود لشکریان خاقان به خام ایران حمله ور شدند و طبری نوشته که سپاه هفتاد هزار نفری ایران که در مرزهای استان خراسان امروزی بودند به سرعت تار و مار شدند. در برخی از منابع از خاقان به عنوان امپراتور چین و در برخی از منابع به عنوان رئیس اقوام ترکی که در بالای ایران اقامت داشتند یاد می شود. ... در آن زمان ارتشیان خاقان سی صد ه

بهرام چوبین فرزند بهرام گشنسب از یکی از هفت خاندان ممتاز ساسانیان و مردی از اهل ری بود و به علت بلندی قد و عضلانی بودن اندام به این نام معروف شد.

در زمان او که مصادف با 588 میلادی بود لشگریان خاقان به خام ایران حمله ور شدند و طبری نوشته که سپاه هفتاد هزار نفری ایران که در مرزهای استان خراسان امروزی بودند به سرعت تار و مار شدند. در برخی از منابع از خاقان به عنوان امپراتور چین و در برخی از منابع به عنوان رئیس اقوام ترکی که در بالای ایران اقامت داشتند یاد می شود.

...

در آن زمان ارتشیان خاقان سی صد هزار نفر بودند و ارتش ایران 500 هزار نفر بهرام 12 هزار نفر از ارتشیان ایران را برای مقابله با خاقان بر گزید که در برخی از متون ذکر شده که هر کدام از آنها برای حمل لوازم مورد نیاز سه اسب داشتند. بهرام برای مبارزه با خاقان از تیسفون به اهوزا و از آنجا از به یزد می رود و بعد از جمعآوری سپاهیان برای اینکه خاقان متوجه ماجرا نشود از راه کرویر به خراسان می رود.

در هنگام جنگ بهرام سربازان خود را جمع می کرد و برای آنان از اهمیت وطن پرستی صحبت می کرد.

قبل از این جنگ بهرام در هنگام بازدید از بادکوبه که متوجه قدرت اشتعالی نفت شده بود دستور داد مهندسان سپاهش سلاحی شبیه به راکت های امروز درست کنند. این سلاح بروی قاطر نصب می شد و پنج نفر مسئول حمل و به کار بردن آن بودند و با کشیدن پرتاب می شد.

این جنگ در تاریخ جنگهای جهان نوعی جنگ بی نظیر بود زیرا بهرام با نبوغی که داشت موفق به ساختن نوعی موشک جنگی می شود و نخستین کسی بود که در طول تاریخ از این سلاح استفاده کرد وقتی که که ارایش جنگی سپاه خاقان به هم خورد بهرام به اسبهای خود دستور می دهد که با کمان های نفت آلود بطرف چشمهای فیلهای سپاه خاقات تیر اندازی کنند و فیل ها در آن موقع از کنترل سربازان خاقان خارج می شوند و سپاهیان خاقان را تار و

مار می کنند خاقان که انتظار حمله مستقیم به سپاهش را نداشت فرار می کند و در این جنگ فرزندش را از دست می دهد. و بهرام با یک سپاه اندک 12 هزار نفری که میانگین سنی آنها 30 تا 40 سال بود سپاه عظیم خاقان را شکست می دهد.

پس از نشستن خسرو پرویز به تخت پادشاهی بهرام با خسرو پرویز دچار تقابل شد در این مورد دو نظریه مطرح است که نظریه اول می گوید بهرام وقتی در یکی از جنگ ها در مقابل روم ناکام می ماند هرمز برای او یک لباس زنانه می فرستد و بهرام از خشم این عمل دست به شورش می زند نظریه دوم می گوید که بهرام که شنیده بود خسرو پرویز بر علیه پدرش هرمز کودتا کرده بر علیه او قیام می کند.

تصویر سکه ضرب شده منقش به چهره بهرام چوبین

خسرو پرویز نیز که توانایی مقابله با بهرام را نداشت و از او شکست خورده بود به امپراتوری روم شرقی پناهنده می شود و با دختر پادشاه آنجا ازدواج می کند و از او طلب کمک می کند. خسرو پرویز با سپاهی که بیزانس موریکیوس امپراتور روم در اختیارش می گذارد به ایران حمله می کند و در ناحیه آذربایجان با بهرام در گیر می شود و بهرام چوبین را شکست می دهد.

پس از این شکست بهرام به خاقان شرقی ترک که با خاقانی که به ایران حمله کرده جنگ داشته پناهنده می شود اما خسرو پرویز با ارسال هدایایی برای خاتون همسر خاقان او را تحریک به کشتن بهرام ی کند بعد از مرگ بهرام خاقان ترک از گردیه خواهر بهرام خواستگاری کرد ولی او نپذیرفت و دستور بازگشت سپاهیان بهرام را به ایران داد. روم شرقی نیز در ازای کمک به خسرو پرویز بخش بزرگ ارمنستان، گرجستان، و بعضی شهر های مسیحی نشین میانرودان چون آمیدا و نصیبین را دریافت نمود.

تنگ بهرام چوبین تنگه‌ای کم عرض و مرتفع با موقعیت استراتژیک در دامنه کبیرکوه و در مجاورت روستای شیخ‌مکان در ضلع غربی مسیر جاده دره شهر- پلدختر از توابع شهرستان دره شهر می‌باشد. این تنگه با آثار باقیمانده از دیوار و دژهای نظامی به بهرام چوبین از ژنرال‌های دوره ساسانی منسوب است، و مکانی بوده برای پناه گرفتن بهرام چوبین در زمان شورش علیه خسرو پرویز از آن استفاده می‌کرده است.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «بهرام چوبین قهرمانی که با دوازده هزار نفر سپاه سی صد هزار نفری خاقان را شکست داد»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsijandej.ir/articles/1204/pdf/بهرام-چوبین-قهرمانی-که-با-دوازده-هزار-ن-1204.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵